

TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

2015 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2016-02-23

Vilnius

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Įgyvendinant Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Departamentas) nuostatuose įtvirtintą Departamento misiją – dalyvauti formuojant ir įgyvendinti tautinių mažumų politiką, laiduojančią Lietuvos Respublikos gyventojų, priklausančių tautinėms mažumoms, teisėtų interesų ir poreikių tenkinimą, tautinio tapatumo saugojimą, taip pat sudarančią sąlygas jiems visapusiškai dalyvauti šalies visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame gyvenime, ugdyti jų pilietiškumą, toleranciją, nepakantumą tautinės nesantaikos kurstymui, Departamento veiklos 2015–2017 m. prioritetas yra:

Tautinių mažumų vaikų ir jaunimo įtraukties į šalies visuomeninį gyvenimą didinimas. Įgyvendinant šį prioritetą:

1. Departamento skiriamos premijos už tarpkultūrinio dialogo skatinimą nuostatuose nustatytas konkursinių darbų vertinimo pagal informacijos pateikimą jaunimui, siekiant didesnės tautinių mažumų vaikų ir jaunimo įtraukties į šalies visuomeninį gyvenimą, prioritetas;

2. kultūros projektų, skatinančių tautinių mažumų kultūrų plėtotę, dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų taisyklėse nustatytas projektų vertinimo prioritetas „tautinių mažumų vaikų ir jaunimo pilietiškumo skatinimas“;

3. iš dalies finansuota 4 tautinių mažumų kultūros centrų veikla, užtikrinant galimybę kultūros centruose organizuoti veiklas, skatinančias tautinių mažumų vaikus ir jaunimą dalyvauti tiek tautinės tapatybės išsaugojimo, tiek integracinėse priemonėse;

4. iš dalies finansuotos tautinių mažumų neformaliojo ugdymo mokyklėlės;

5. bendradarbiaujant su VšĮ „Romų visuomenės centras“ organizuota romų vaikų vasaros poilsio stovykla, kuri buvo kaip teigiamos motyvacijos priemonė romų vaikams už mokyklos lankymą bei gerą mokymąsi;

6. bendradarbiaujant su VšĮ „Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centras“ organizuota folkloro mokykla tautinių mažumų vaikams ir jaunimui.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Departamento strateginis tikslas – tautinių santykių darna.

Efekto kriterijus – „Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurie jaučia palankų kitų Lietuvos piliečių vertinimą, dalis (procentais)“.

Šis kriterijus buvo nustatytas 2010 metais ir skaičiuojamas kas treji metai. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2013 metų spalio 18–29 dienomis atliko Lietuvos gyventojų nuomonės dėl tautinių mažumų situacijos Lietuvoje tyrimą. Tyrimo metodas – apklausa – standartizuotas betarpiškas interviu, naudojant standartizuotą, su užsakovu suderintą, klausimyną. Apklausa buvo vykdoma visoje šalies teritorijoje. Iš viso – 65 atrankiniai taškai, išdėstyti taip, kad reprezentuotų visus šalies regionus. Apklaustųjų amžius – nuo 18 iki 75 metų. Tyrimo metu buvo apklausti 1003 respondentai.

Kitą efekto vertinimo kriterijui nustatyti skirtą tyrimą planuojama atlikti 2016 metais.

Vertinimo kriterijaus kodas	Efeko vertinimo kriterijaus pavadinimas	2015-ųjų metų	2016-ųjų metų	2017-ųjų metų	2018-ųjų metų
E-01-01	Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, kurie jaučia palankų kitų Lietuvos piliečių vertinimą, dalis (proc.)*	-	53	-	-

* Tyrimas atliekamas kas trejus metus.

PROGRAMOS „TAUTINIŲ MAŽUMŲ INTEGRACIJA Į LIETUVOS VISUOMENĘ, IŠSAUGANT JŲ TAPATUMĄ“ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Departamento programos „Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą“ rezultato kriterijus – Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, dalyvavusių integraciniame bei tautinio išsaugojimo procesuose skaičiaus didėjimas vienetais, įgyvendintas.

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys
		metinis planas*	įvykdyta	įvykdymo procentas	
	1 tikslas, 01: Užtikrinti Lietuvos Respublikos gyventojų, priklausančių tautinėms mažumoms teisėtų interesų ir poreikių tenkinimą.				
R-01-01-01-01	Tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, dalyvavusių integraciniame bei tautinio išsaugojimo procesuose skaičius (vienetai)	20 000	20 000	100	
R-01-01-01-02	Tautinių mažumų vaikų ir jaunimo, dalyvaujančių neformaliojo ugdymo veikloje, skaičius (vienetai)	8 000	8 000	100	
	1 tikslo 1 uždavinys: 01-01, Skatinti tarpkultūrinę komunikaciją ir tautinių mažumų aktyvų dalyvavimą šalies visuomeniniame gyvenime				

P-01-01-01-01-01	Tautinių mažumų kultūros paveldo ir tradicijų sklaidos renginių skaičius (vienetai)	30	50	166,6	Viršytą kriterijų lėmė didesnis nei buvo prognozuotas projektų, kuriems skirta finansinė parama, skaičius (žr. P-01-01-01-01-02).
P-01-01-01-01-02	Dalinai finansuotų tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų kultūros projektų	30	53	176,6	Viršytą kriterijų lėmė didesnis nei buvo prognozuotas skaičius kokybiškai parengtų tautinių mažumų kultūrų plėtotę skatinančių projektų, kuriuos tautinių mažumų nevyriausybės organizacijos pateikė finansinei paramai iš valstybės biudžeto gauti. Rekomendacijos dėl projektų finansavimo priimtos kolegialiu projektų svarstymo Komisijos sprendimu
P-01-01-01-01-03	Tautinių mažumų kultūros ir paveldo sklaidos informacinių pranešimų skaičius (vienetai)	50	51	102	
P-01-01-01-01-04	Leidinių, skirtų tautinių mažumų kultūrų sklaidai skaičius (vienetai)	1	1	100	

* Šioje skiltyje pateikiamos 2015 metų III-IV ketvirčio reikšmės, nes Departamentas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1300 „Dėl biudžetinės įstaigos Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės steigimo“ atkurtas ir savo veiklą pradėjo nuo 2015 metų liepos 1 d.

PROGRAMOS „TAUTINIŲ MAŽUMŲ INTEGRACIJA Į LIETUVOS VISUOMENĘ, IŠSAUGANT JŲ TAPATUMĄ“ ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. eurų	Panaudoti asignavimai, tūkst. eurų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1+2)	334,222	334,222	100
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	334,222	334,222	100
iš jo:	334,222	334,222	100
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	0,0	0,0	
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	0,0	0,0	

2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	0,0	0,0	
---	-----	-----	--

Įsisavintos visos lėšos, skirtos šios programos įgyvendinimui.

VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Įgyvendinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos priemonė (160) „Stiprinti tautinių mažumų tautinio tapatumo išsaugojimą, kultūros plėtrą ir neformalųjį ugdymą“:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1300 „Dėl biudžetinės įstaigos Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės steigimo“, nuo 2015 metų liepos 1 d. atkurtas Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, kurio veiklos tikslas – dalyvauti formuojant ir įgyvendinti tautinių mažumų politiką, laiduojančią Lietuvos Respublikos gyventojų, priklausančių tautinėms mažumoms, teisėtą interesų ir poreikių tenkinimą, tautinio tapatumo saugojimą, taip pat sudarančią sąlygas jiems visapusiškai dalyvauti šalies visuomeniniame, politiniame ir kultūriniame gyvenime, ugdyti jų pilietiškumą, toleranciją, nepakantumą tautinės nesantaikos kurstyti.

2. Įgyvendinant 2015 m. gegužės 13 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 492 patvirtintų Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuostatų 17–19 punktus bei užtikrinant konsultavimosi su visuomene principą, organizuoti Tautinių bendrijų tarybos rinkimai. Veikianti kaip patariamoji institucija, Tautinių bendrijų taryba atstovauja tautinėms mažumoms Lietuvos tautinių mažumų politikos koordinavimo klausimais. Tautinių bendrijų tarybos personalinė sudėtis patvirtinta Departamento direktorės 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. IV-47.

3. Parengtas ir Europos Komisijai pateiktas projektas „Vietinės romų platformos – vietos savivaldos įtraukimas į romų integracijos procesą“, kurio biudžetas – 68 000 eurų ES lėšų. Projekto įgyvendinimas prasidės 2016 m. gegužės mėnesį.

4. 2015 m. iš dalies finansuota 4 tautinių mažumų kultūros centrų veikla – suteikta galimybė tautinių mažumų nevyriausybinėms organizacijoms burtis kultūros centruose, organizuoti renginius bei neformaliojo ugdymo veiklą. Tautinių bendrijų namuose bei Kauno įvairių tautų kultūrų centre užtikrinta galimybė puoselėti tautinį tapatumą įvairių tautybių žmonėms Vilniuje ir Kaune. Pagrindinės priemonės – renginių, skatinančių tautinių mažumų kultūros ir tradicijų puoselėjimą bei populiarinimą, organizavimas, meno parodų, susitikimų su kultūros ir visuomenės veikėjais, seminarų ir apskritojo stalo diskusijų, valstybinės kalbos kursų organizavimas. Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centre užtikrinta galimybė puoselėti tautinį folklorą. Pagrindinės įgyvendinamos priemonės – Tautinių mažumų folkloro mokyklos veiklos, folkloro kursų, tarptautinės folkloro stovyklos organizavimas, tautinių mažumų folkloro situacijos garso ir vaizdo įrašais fiksavimas Lietuvoje, sukauptos medžiagos archyvavimas, tarptautinio folkloro festivalio organizavimas. Romų visuomenės centre organizuotas romų vaikų neformalusis ugdymas, valstybinės kalbos kursai, kompiuterinio raštingumo mokymai, vaikų vasaros stovykla, tarpkultūrinio tarpininkavimo paslaugų teikimas.

Minėtuose kultūros centruose organizuotų renginių skaičius per metus viršijo 115 vnt. Įgyvendinant 2015 metų veiklos prioritetą įtraukti tautinių mažumų vaikus ir jaunimą į šalies visuomeninį gyvenimą, vykdytos priemonės, skatinusios vaikus ir jaunimą dalyvauti įvairiuose integraciniuose bei tapatumo išsaugojimo procesuose. Iš dalies finansuotos tautinių mažumų neformaliojo ugdymo mokyklėlės. Bendradarbiaujant su VŠĮ „Romų visuomenės centras“ organizuota romų vaikų vasaros poilsio stovykla, kuri buvo kaip teigiamos motyvacijos priemonė 15-20 romų vaikų už mokyklos lankymą bei gerą mokymąsi.

5. Finansuoti 53 tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų projektai, skirti tautinei tapatybei stiprinti bei kultūros paveldui išsaugoti, taip pat integracinėms bei nediskriminavimo priemonėms

įgyvendinti. Projektiniam šios programos finansavimui 2015 m. Departamentas skyrė 53 000 eurų. Projektinės veiklos (parodos, koncertai, tautinių mažumų sekmadieninės mokyklėlės, kt.) buvo vykdomos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Utenos, Alytaus regionuose.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas tautinių mažumų kultūros sklaidai regionuose, vaikų ir jaunimo veiklos skatinimui bei neformaliajam ugdymui, romų tautinės mažumos integracijos ir tautinio tapatumo puoselėjimui.

7. Siekiant kuo platesnės informacijos apie Lietuvos tautines mažumas, jų kultūrinį paveldą, indėlį į kasdienį šalies gyvenimą, sklaidos, Departamento socialinėje paskyroje „Facebook“ inicijuotos pažintinės rubrikos: Rubrikoje „154“ supažindinama su įvairiomis Lietuvoje gyvenančiomis tautinių mažumų bendruomenėmis, jų istorija, veikiančiomis organizacijomis, iškiliausiais atstovais. Rubrikoje „Tautinių mažumų kultūros paveldas“ pristatomas bendras mūsų kultūrinis palikimas. Rubrikoje „Vieniems apie kitus“ trumpai interviu forma pristatomi įvairių tautybių Lietuvos žmonės – įdomios, spalvingos, kūrybingos, žinomos visuomenėje.

PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

Planuojamas artimiausio laikotarpio prioritetas – toliau didinti tautinių mažumų vaikų ir jaunimo įtrauktį į šalies visuomeninį gyvenimą. Svarbiausi šio prioriteto įgyvendinimo darbai:

1. Organizuoti tautinių mažumų kultūros centrų teikiamų paslaugų viešąjį pirkimą, užtikrinant tautinių mažumų vaikų ir jaunimo veiklų įgyvendinimą.
2. Remti tautinių mažumų kultūros sklaidos projektus, prioritetą teikiant projektams, skatinantiems tautinių mažumų vaikų ir jaunimo dalyvavimą tiek tautinės tapatybės išsaugojimo, tiek integracinėse veiklose.
3. Organizuoti kvalifikacijos kėlimo seminarą tautinių mažumų neformalaus ugdymo įstaigų vadovams bei mokytojams, ypatingą dėmesį skiriant tautinių mažumų vaikų ir jaunimo įtraukčiai į šalies visuomeninį gyvenimą.
4. Įgyvendinti Europos Komisijos finansuojamą projektą „Vietinės Romų platformos – žingsnis link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“, kurio rėmuose numatoma organizuoti mokymus socialiniams darbuotojams bei mokytojams, dirbantiems su romų vaikais.
5. Organizuoti tautinių mažumų neformaliojo ugdymo įstaigų festivalį.
6. Pasirašyti bendradarbiavimo sutartį su Mykolo Romerio universitetu, skatinant akademinio jaunimo susidomėjimą tautinių mažumų klausimu.

Direktorė

Vida Montvydaitė